Krepitev kompetenc strokovnih delavcev na področju vodenja inovativnega vzgojno-izobraževalnega zavoda v obdobju od 2018 do 2022

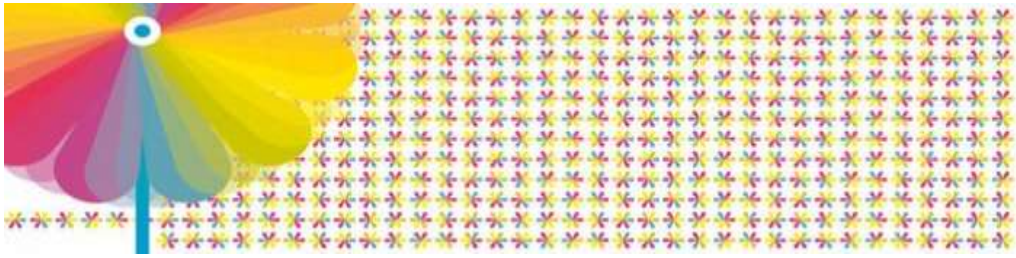

4. nacionalna konferenca Jeziki v izobraževanju ***Jeziki kot steber družbe in posameznika***

Delavnica: Po tranverzali raznojezičnosti

JEZIKOVNI BISERI

Brdo pri Kranju, 1. julij 2022

Suzana Ramšak, Zavod RS za šolstvo

Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada.

I. BESEDE NEPREVEDLJIVKE

V večini jezikov obstajajo besede, ki jih ni moč direktno prevesti v druge jezike, ampak lahko njihov pomen le opišemo. V spodnjem stolpičku je nekaj primerov, v drugem pa so opisi njihovih pomenov. Povežite besede z ustreznim opisom in pri besedah na črto vpišite tudi, iz katerega jezika so. Če poznate še kakšno neprevedljivko (lahko tudi iz narečja), jo prosim dopišite.

1. sjøstygg: _____	**A.** odmor za kavo: pitje kave z grizljanjem sladkarij in klepetom
2. aranyhíd: _____	**B.** darilo, ki ga podarimo z namenom, da nekoga pomirimo
3. vabi-sabi: _____	**C.** žogica, ki se nepričakovano obrne v nasprotno smer od smeri svojega gibanja
4. hundekuq:_____	**D.** počutiti se melanholično zaradi želje, da bi videli nekoga/nekaj, kogar/kar ljubite.
5. fika:_____	**E.** umetnost videti lepoto v nepopolnosti
6. dor: _____	**F.** frustriranost, ko čakamo nekoga, da pride
7. Drachenfutter:_____	**G.** hrepenenje po nečem, brez da bi sploh vedeli, po čem; duševna bolečina
8. kalsarikännit:_____	**H.** madež, ki ga na mizi pusti moker kozarec
9. toska:_____	**I.** odsev vzhajajočega/zahajajočega sonca na vodni gladini

10. googly:_____	**J.** čebulast nos z rdečo konico
11. culaccino:_____	**K.** opijati se doma, oblečen le v spodnjice
12. iktsuarpok:_____	**L.** grd kot smrtni greh/ tako grd, da če bo stal/a na obali, morje ne bo plimovalo

II. DOLGE BESEDE SESTAVLJENKE

Različni jeziki poznajo tudi različno dolge besede; najdaljša beseda na svetu obsega kar **189.819 črk.** Gre za kemijsko ime beljakovine titin. Če bi jo hoteli prebrati, bi za to potrebovali kar 3,5 ure. Spodaj so navedene dolge besede iz različnih jezikov. Vaša naloga je, da skušate ugotoviti, iz koliko besed so sestavljene, v katerem jeziku in da izluščite bistvo pomena, npr. gre za poklic, predmet…Na koncu dodate še kakšno daljšo besedo, ki jo poznate (iz slovenščine, narečja, drugih jezikov…)

SESTAVLJENKA	ŠT. BESED, JEZIK	BISTVO
1. hippopotomonstrosesquippedaliophobie		
2. človekonenavistničestvo		
3. Donaudampfschifffahrtselektrizitätenhauptbetriebswerkbauunterbeamtengesellschaft		
4. prijestolonasljednikovičičinima		
5. vsezaverodomcesarjevstvo		
6. precipitevolissimevolmente		
7. ontwikkelingssamenwerkingsorganisaties		
Moja dolga beseda:		

III. "LAŽNI PRIJATELJI"

Besede, ki se pišejo oz. zvenijo zelo podobno ali celo enako, lahko imajo v različnih jezikih popolnoma drugačen pomen in njihova raba lahko v življenjskih situacijah povzroči pravo zadrego. Tukaj je nekaj primerov; vabljeni, da rubrike dopolnite in dodate še svoje primere (lahko so tudi pogovorne oz. narečne besede).

Znan primer je: agleška beseda **become** (postati) in nemška **bekommen** (dobiti), v pretekliku: **bekamen**
Npr.: Monika bekam vor zwei Jahren Chirurgin. (Monika je pred dvema letoma dobila kirurginjo.) Pravilen zapis: Monika <u>wurde</u> vor zwei Jahren Chirurgin. (je postala)

Več primerov:

rum	švedsko: soba	nemško der Rum (pijača rum)	angleško: rum (pijača)	**slovensko:**

gift	angleško: talent, dar	nemško: das Gift (strup)	švedsko: poročen	**slovensko (v narečju):**

Angel	nemško: ribiška palica	angleško: angel	**slovensko:**

glass	švedsko: sladoled	angleško: kozarec	nemško: das Glas (kozarec, steklo)

tak	dansko: hvala	švedsko: strop, streha	poljsko: da	**slovensko:**

tuna	španско: kaktus	angleško: tuna (riba)	**slovensko:**

kiss	angleško: poljub	švedsko: lulati

kaka	islandsko: kolač	bulgarsko: starejša sestra	**slovensko:**

gris	španско: siv	švedsko: prašič	francosko: gris (siv)

rana	bolgarsko: rana	romunsko: rana	španско: žaba	**slovensko:**

otrok	slovaško: suženj	slovensko: otrok

beer	nizozemsko: medved	angleško: pivo	nemško: das Bier (pivo)	**slovensko (narečno, pogovorno):**

handy	angleško: praktično, priročno	nemško: das Handy (mobilni telefon)

MOJ PRIMER: